

Al spelenderwijs spelende wijs. Een interview met Lut van der Eycken over de Opleiding Docent Drama.

1 maart 1987

Auteur: Walter de Hert

Volume: 17

Nummer: 2

Pagina's: 108-112

Documenten

- [vonk_jrg17_019.pdf](#)

al spelenderwijs spelende wijs een interview met lut van der eycken over de opleiding docent drama de opleiding docent drama biedt een intensieve training om drama effectief te leren gebruiken in je bestaande of nog te ontwikkelen werksituatie mogelijke toepassings gebieden zijn het onderwijs vorming buurtwerk jeugd werk hulpverlening amateurtheater specifieke doel groepen een werkplan opstellen afspraken maken je aanpassen aan de materi e le realiteit organiseren samenwerken inhouden in een vorm gieten een groep activeren stimu leren theatrale hulpmiddelen hanteren ter ondersteuning uit de folder van de opleiding docent drama van tiem nog altijd doen allerlei organisaties een beroep op dezelfde terminologie om hun cursussen expressie of drama aan de man vrouw te brengen toen waren die cursussen een succes zeker wat de interesse betrof is dat nog altijd zo vallen er nog mensen voor dynamische beweging of analytische beweging zijn er nog mensen bereid tot onderzoek van zichzelf als spelmateriaal en wat vinden zij dan wie gebruikt effectief het vonk themanummer over expressie toch niet enkel de auteurs zelf op de bijscholingscursussen voor regentaatstudenten hoop ik en dan blijkt er ook nog zoiets te bestaan als een 3 jaar durende opleiding tot docent drama 1019 werkuren stage uren op vrijdagnamiddagen zaterdagen weekends wie wat waarom en toen liepen we lut van der eycken tegen het creatieve lijf een gesprek over de boven geopperde en andere vra gen een interview als het ware vonk wat brengt iemand met een voltijdse betrekking ertoe om docent drama te willen worden drie weekends macrame is weer te min zeker lut wel tien jaar geleden zat er in mijn opleiding vrijwel niets dat voorbereidde op bepaalde vakken die ik geleidelijk aan toch moest geven eerst was dat verba le expressie daarna dramatische expressie ik had al wel hier en daar een cursus gevolgd van een of enkele week-

ends op von conferenties dat soort dingen maar dat bleek ontoereikend te zijn die twee lessen worden toch al als de snoepjes van de week beschouwd door de leerlingen als je er dan toch iets degelijke en wezen lijks van maken wil moet je kwalitatief wat in huis hebben 1 08 vonk 1987 17de jg nr 2 vonk uit eigen ervaring weet ik dat er op die weekend cursussen altijd meer koffie dan tijd was als je nu wel opgetogen bent over die cursus is dat dan vanwege de duur die zou veel mensen net afschrikken lut de duur van de cursus maakt het mogelijk om heel systematisch te werk gaan de begeleiders gaan met duidelijke afgebakende stappen te werk niet overhaast zo is het b v belangrijk dat je eerst je plaats in de groep leert kennen dat je vertrouwd geraakt met je eigen lichaam het is niet van komaan we vliegen erin neen iedereen krijgt de tijd om zich aan te passen zich voor te bereiden dat doe ik ook in mijn klas het is belang rijk expliciet aandacht te besteden aan het individuele en sociale groeiproces in de klasgroep vonk toch lijkt een kosten baten analyse nogal in het nadeel van de opleiding te vallen een vlug reken-sommetje leert ons dat om die 1019 uur goed te maken je zo n 17 jaar les moet geven lut alhoewel die lessen dramatische expressie misschien wel de rechtstreekse aanleiding zijn om de opleiding te volgen zijn ze niet de enige lesmomenten waarop ik gebruik kan maken van de opgedane kennis en ervaringen het is mijn opvatting en die wordt binnen de v o n trouwens al lang verdedigd dat expressie en creativiteit in alle facetten niet beperkt mogen blijven tot een of twee inkapselende vakken expressie zou verweven moeten zitten in het hele onderwijspakket net zoals het creatieve een plaats moet krijgen naast het cognitieve daarbij komt dat de vooruitgang binnen het vak dramatische expressie op zichzelf ook al belangrijk is de leerlingen kunnen bijvoorbeeld antwoorden op de vraag wat hebben we gedaan dit uur wat hebben we eraan gehad terwijl net dat vak vroeger zo vrijblijvend was dat ze er geen houvast aan hadden vonk toch blijft die kwelende vraag wed je dan niet op een paard er is zoveel om lief te hebben tekstonderwijs taalbeschouwing discussietechnieken projectwerk de dt regels lut ik heb tijdens de opleiding kennism gemaakt met verschillende doe werkvormen die ik ook voor b v tekstonderwijs kan inschakelen mijn leerlingen uit het beroepsonderwijs balen van de cognitieve benaderingswijzen die meestal model staan voor tekstanalyse of taalbeschouwing het gaat dus veel verder dan louter expressieve toestanden waar zoveel mensen uit het onderwijs een grondige hekel aan hebben bij het opstarten van een project begonnen we vroeger erg cognitief ideeën verzamelen brainstormen op flappen zetten bespreken enz nu hebben wij tijdens de opleiding met een tekst gewerkt en i p v daar vrij verstandelijk mee te werken zijn wij spontaan rond analoge situaties als die in de tekst beginnen spelen om ook rond het uitgangspunt beeldt u eens in dat alle 109 personages dieren zouden zijn cf bijlage ik heb iets gelijkaardige op school geprobeerd en dat is wonderwel meegevallen vonk un poco concreto por favor lut wel dat was een klas van een richting met heel veel public relationstoestanden en die was het beu om ook in projecten telkens weer reclameteksten en slogans ineens te moeten timmeren affiches te maken e d m die wilden eens een toneelstukje opbouwen toen zijn we met die voorbereidingsoefeningen en improvisaties begonnen om materiaal te verzamelen om een vertrekbasis te vormen dat was een succes normaal moeten ze dan eerst een

heel pak boeken en teksten doornemen vonk dat is natuurlijk een voorbeeld dat heel sterk in de lijn van dramatische expressie ligt laat het dan al op een ander lesmoment gebeurd zijn lut het is niet altijd wat ze doen dat belangrijk is maar vaak hoe ze iets doen die oefeningen creeren een bepaalde open mentaliteit ze zien vlugger andere moge lijkheden vonk terug gbeschrij naar de opleiding beschrijf zo eens een dagin het leven van lut wel het eerste jaar j gaat g het vooral om zelf te leren spelen p het tweede 7 jaar is meer gericht g opa het doorgeven g n van a ddie e ervaringen g en kennis in het begeleiden g vangroepen in j mijn geval g dus klassen meestal gaat g de eerste sessie er zijn zijn er drie pera dag g naa naar voorbe e f e nin reid nd oefeningen g e n je j moet dat zien als het verzamelen van bouwstenen om later het definitieve spel p mee op p te bouwen ou dat gaatg dan om het uitwerken van bewegingen het opbouwen van dramatische spanningen de interactie r het juiste7 ritme zoeken enz ik ben de opleiding p g begonnen g met het oog op de kwaliteits verbetering an g mijn 7 lessen en het spelplezier ook voor mezelf is daarin heel belangrijk g 7 geworden g dit s pelple z ier heeft niets te maken met leuk leukbe bezig g zijn z maar alles met betrokkenheid en engagement spelplezier p p ver hoogt g de kwaliteit dat ondervind ik ook telkens weer in m n klaspraktijk vonk zijn 7 er ook andere momenten dan louter spel p en voorbereiding l lut ja j natuurlj aandacht besteed aan het r er wordt natuurlijk van spelervaringen eengroepsdynamica s e p el p da go g ie didactische modellen er zit ook een stuk vorming in geschiedenis van d rama en dramatische vormin in het eerder vernoemdero ect p j zie bijlage j g werkten we met een speelgroep en een e denkgroep het is de taak van die laatstet ideeën te verzamelen over de opbouw p van de scene 110 de gepaste kleding enz tegen de volgende dag daar wordt dat dan eerst besproken vonk is creativiteit niet een beetje uit we beginnen allebei te behoren tot de generatie die het creatiefst wordt bij het invullen van het belastingsaangifteformulier lut de meeste mensen hebben de neiging op veilig te spelen en te kiezen voor werkvormen met een stevig cognitieve houvast wellicht omdat ze te weinig inzicht hebben in het hoe en het waarom van dramatische werkvormen positieve spelervaringen missen of dat nu met een mentaliteitsverandering te maken heeft of niet kan ik zo niet beoordelen ik denk dat nog te weinig mensen van die opleidingen op de hoogte zijn en dus gewoon niet kunnen kiezen vonk toch zitten alle computercursussen nu lekker vol ik kan me moeilijk voorstellen dat dezelfde mensen ook nog expressie of drama volgen lut misschien is er inderdaad een mentaliteitsverandering geweest tien vijftien jaar geleden was er meer openheid voor alles wat meer met emoties te maken had het was een soort afzetten tegen de cognitieve onderdruk king of zo en daar heeft expressie natuurlijk van geprofiteerd nu staat men terug liever met beide voeten 0 0 0 0 en als om het tegendeel te bewijzen springt lvde fluks recht om met twee achterwaartse salto s de c64 in een analytische beweging uiteen te rijten na een prachtige mimevoorstelling die de kameraadjes van onze kinderen zeker zullen appreciëren de leraressen iets minder vanwege gewaagd of heb ik het weer niet begrepen brengt ze nog even de verbaliserende agent in verlegenheid door een geslaagde interpretatie van de bende van nijvel de opleiding docent drama is een organisatie van vzw tiem die doorgaat in antwerpen in de vrije val meer inlichtingen dus best

bij tiem pieter de nef straat 9 2300 turnhout tel 014 41 36 75 deze opleiding start meestal einde december met een kennismaking walter de hert verbondstraat 90 2000 antwerpen 111 bijlage project o l v ludo van passel rond het stuk westkaai van bernard marie koltes 6 zaterdagen g opzet a onderzoek via verschillende tekstfragmenten naar desay chologisch realistische laag de maatschappelijke aa j informatie in de tekst de eigen g spelersverbeelding a 9 bij de karakters en de tekstinhoud algemene g werkwijze werkwijz hiertoe de begeleider g situeert het stuk in het algemeen g licht dan de scenes in het kort toe door telkens het p specifieke specifieke ruimte perso naes 9 handlingsverloop aan te geven noot deroe g heeft p de tekst nog g niet gelezen g associaties bij deze groepsgesprek j situering worden g naar voor g ebracht lezen van de tekstfragmenten g bedoeling g is nu deze tekstfragmenten al spelende p te onderzoeken te vatten dit spel p ontstaat n a v gevonden g bij het lezen van sleutels bij de tekst b v b v een specifieke p ruimte typisch yp gedrag g g een bepaald p tijdstip en p emotioneel conflict ieder laat zijn haar j fantasie aan het spel is m a w geen gaan a illustratie g bij wat jeerst g zorgvuldig g werd voorgo gedacht maar ontstaat door associaties allerhande bij de tekst enkele voorbeelden zo kunnen improvisaties p opgebouwd worden rond een woord b v slapeloosheid p rond een lijfspreuk p voor wat hoort wat een sfeer als omhullende beklemmende duisternis eengegeven gg als absoluut denken vanuit fysieke y impulsen in een spelimprovisatie vertrekkende pe van persoonlijk 7 g geliefde voorwerpen van ieder gingin het om veiligstellen en verdedigen 4 hebzucht willen bemachtigen g macht en onmacht duidelijker profilering van deersona p es g is mogelijk g j door identificatie met dieren omgezet in een bewegingsspel aan het stuk analoge gspelsituaties p bedenken mekaar in een kort scenario gieten en wits uitspelen pe brengtg t ver heldering en inzicht uitwerking g van uitgekozen g tekstfragmenten g naar een voorstelling toe de ene helft van deroe g denkgroep p g p regisseert de andere helfts eel proeg de p denkgroep g is p onderverdeeld in duo s waarin om beurt iemand regisseert g assisteert zo kan een mooi rooster pge maakt o ag p worden waarin dezelfde spelers verschillende regisseurs kri en iedereen is altijd krijgen actief betrokken bij de altijd j uitwerking 112